

REIGN

Reconstructie van het Gentse Kenniscentrum van Graven en Gravinnen van Vlaanderen, 11e-18e eeuw

DUUR
1/02/2023 - 1/05/2027

BUDGET
€ 299 925

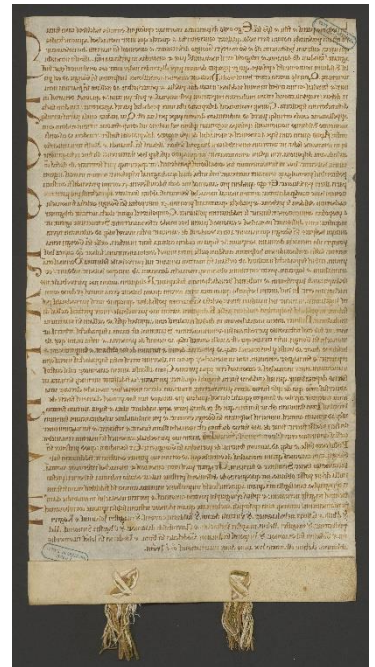
PROJECT BESCHRIJVING

De chartercollectie “Graven van Vlaanderen” (1086-1559) bewaard in het Rijksarchief Gent spreekt tot de verbeelding. Van bij de ontwikkeling van het prille graafschap Vlaanderen vormden en ontvingen de graven en gravinnen documenten die zorgvuldig werden bewaard. Deze maken deel uit van de zogenoemde Trésor de Flandre die doorheen de middeleeuwen steeds verder aangroeide. De oorkondenschat bevatte echter heel wat meer en gevarieerdere documenttypes dan enkel charters met ordonnanties, contracten en internationale verdragen. Denk bijvoorbeeld ook aan hotelrekeningen, belastingrollen, goedereninventarissen en zelfs documenten over het privéleven van de graven, gravinnen en hun hovelingen. Voor onderzoekers vandaag vormt deze collectie een uitzonderlijk rijke bron van informatie, niet louter voor de politieke, economische, sociale en culturele geschiedenis van Vlaanderen, maar ook van de gebieden waarmee de Vlaamse graven en gravinnen om politieke, economische of dynastieke redenen in contact stonden.

Dankzij de steun van het Fonds Baillet-Latour werd de voorbije jaren (2019-2021) de restauratie van de oorkondenschat van de Graven van Vlaanderen voltooid. De charters werden gereinigd, gevlakt, indien nodig gerestaureerd en op maat verpakt. Meer dan 4000 documenten werden onder handen genomen. Nadien werden ze in het Algemeen Rijksarchief te Brussel gedigitaliseerd. Intussen zijn alle stukken terug ‘thuis’ in het Gentse Rijksarchief en is het moment aangebroken voor de verdere ontsluiting van de collectie. Het REIGN-project wordt gefinancierd door BELSPO en zet in op het beter toegankelijk en bekend maken van deze bijzondere “schat” die het politiek-administratieve geheugen van het oude graafschap Vlaanderen belichaamt.

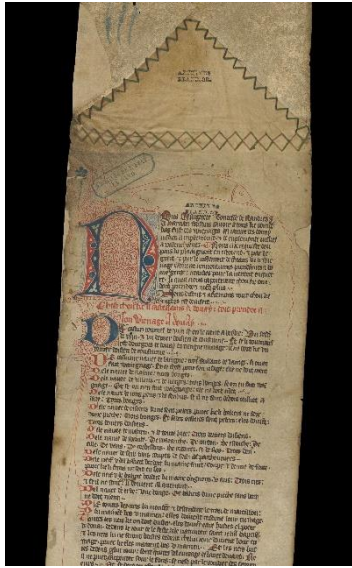
De chartercollectie maakte een complexe verhuishiedenis door, die weerspiegeld wordt in de structuur van de verschillende fondsen die vandaag in het Gentse Rijksarchief bewaard worden. De huidige ordening in vier artificiële delen is het gevolg van omzwervingen vanaf de zestiende eeuw langs onder meer Rupelmonde, Rijsel, Parijs, Wenen, Brussel en Gent. De historici en archivariissen die zich in de loop van de negentiende en twintigste eeuw bogen over deze charters, gaven hun naam aan de verschillende deelcollecties. Wat nu verspreid zit in het “Fonds de Saint-Genois”, “Fonds Gaillard”, “Oostenrijks Fonds” en “Chronologisch supplement Wyffels” vormde tijdens de middeleeuwen een organisch gegroeid geheel dat naar het individuele inzicht van tijdgenoten thematisch ingedeeld was. De vier blokken als geheel werden nog nooit vanuit gecombineerd archivalisch-historisch standpunt onderzocht en daar wil het REIGN-project verandering in brengen.

REIGN bouwt verder ook aan een digitaal toegangspunt om deze collectie te ontsluiten naar 21ste-eeuwse normen, met oog voor de archiefgeschiedenis en de diverse archiefvormers. Er worden nieuwe beschrijvingen gemaakt die de gebruiker toelaten om sneller en handiger de collectie te doorzoeken en de digitale beelden te raadplegen. Daarnaast levert het project een bijdrage aan de kennis en het inzicht over de werking van de grafelijke administratie en bestuur. Tegelijk vormt het een testcase voor de implementatie van de nieuwe internationale archiefstandaard Records in Contexts (RiC-CM) waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de identificatie van relaties bij het beschrijven van archieven.

Chirograaf van de bisschop van Terwaan ter bemiddeling bij een geschil tussen de monniken van Saint-Georges te Anchin en de kanunniken van Sint-Martin te Hesdin uit 1168 (Rijksarchief Gent, Fonds Saint-Genois, 2).

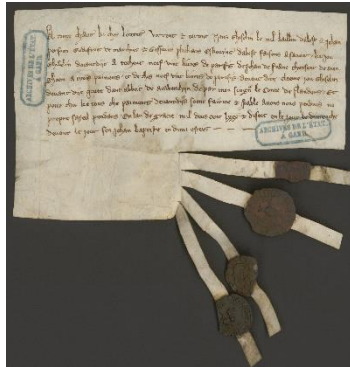
REIGN

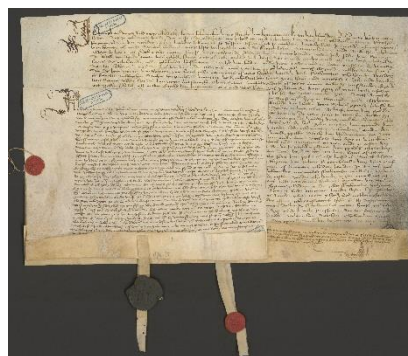
Akte waarin de baljuw van Aalst bevestigt een som van 180 ponden te hebben ontvangen, 1297 (Rijksarchief Gent, Fonds Gaillard, 392).

Zegel van Johanna van Constantinopel, gravin van Vlaanderen en Henegouwen, bij een oorkonde uit 1218 (Rijksarchief Gent, Fonds Saint-Genois, 12).

Fragment van een rol met toltarieven uit 1271 van Margareta van Constantinopel, gravin van Vlaanderen en Henegouwen (Rijksarchief Gent, Fonds Saint-Genois, 152).

Akten over het verpanden van een grond en de betaling van een jaarlijkse rente uit 1478 (Rijksarchief Gent, Chronologisch Supplement Wyffels, 820-821).

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Joke Verfaillie
Rijksarchief Gent
Joke.verfaillie@arch.be